

UDALTOP
SOZIOLINGUISTIKA
JARDUNALDIA 2014

EraLan<
>SOZIOLINGUISTIKA
KLUSTERRA

1 | Euskara
erabiltzeko
planak:
**elkarrekin
berritzen**

2 | 2014ko
maiatzak
15/16

3 | Lasarte-Oria
(Gipuzkoa)

4 |

IZENBURUA:

Lidergo politikoa Eibarko euskara planean.
Euskara planaren kudeaketatik
elkarrekintzarako bidea

EGILEA:

Ane Maite Irusta eta Junkal Txurruka

EraLan 3

Ikerketa-interbentzioaren izena: Lidergo politikoa Eibarko euskara planean. Euskara planaren kudeaketatik elkarrekintzarako bidea

Erakundea: Eibarko Udala

Koordinatzailea: Junkal Txurruka eta Ane Maite Irusta

1. Aurrekariak eta kokapena erakunde

Testuinguruaren deskribapena – Ezaugarriak eta datuak

Euskararen normalizazioa eta Eibarren euskaraz bizitzeko aukera izatea Eibarko Udalak bere buruari aspaldi jarri zizkion erronkak dira. Kontuan izanik Udala dela herri honetako administrazio erakunde nagusia, Eibarko Udalak bere gain du barne normalizazioa sustatzeko ardura eta herritarrei administrazioarekin dituzten harremanetan euren hizkuntza eskubideak bermatzeko ardura ere. Kalitatezko zerbitzua bermatu nahi da, eta kalitatearen barruan hizkuntzen kudeaketa ere sartzen da.

Aurreko plangintzaldietan urrats garrantzitsuak eman dira; oinarri batzuk jarri dira, bide bati ekin zaio, plangintzaldiz plangintzaldi, hedatzen eta sendotzen joan diren oinarriak.

Lehenengo plangintzaldien helburua udal langileak euskalduntzea izan zen, hizkuntza eskakizunen sistemaren eskutik. Ondorengoa, euskara zerbitzu hizkuntza izan zedin udal langileak trebatzea. Ondorengoa, herritarrei eskainitako zerbitzuan hizkuntza eskubideak bermatzea, eta azkenekoan, zerbitzu hizkuntza elebiduna bermatzeaz gain, euskara lan hizkuntza izan dadin pausoak ematea.

Plangintzaldi berria prestatzeko atarian, Udala bere osotasunean, baina udal ordezkariak bereziki, erronka eta konpromiso berriei aurre egin beharrean daudela ikusten da. Ohikoa den funtzionatzeko erari astindu bat eman eta egitasmoen kudeaketa soiletik elkarrekintzara salto egin beharra somatzen da Euskara Zerbitzuan: euskara planak erakundetu, bide berriak urratu, urrats ausartak eman, eraldatzaile izan, eraldatzaile izaera sustatu...

Momentu honetan langileen %83k du eskuratuta dagokion hizkuntza eskakizuna. Herriari dagokionean biztanleen %51 euskalduna da, eta ia euskaldunak kontuan izanez gero, %72a. Hori horrela izanik Eibarko Udalak duen derrigortasun indizea %61,63koa da. Udaleko langile gehienak

JARDUNALDIA 2014

euskaldun berriak dira. Herri mailan ere ez dago kanpoko eskaera handirik. 21 kargu politiko daude. 10 euskaldunak dira. 11k ez dakite ezer edo oso gutxi.

Interbentzioaren bidez, xede-taldeko partaideen hausnarketa, gogoeta eta lider eraldatzailearen ikuspegia landu nahi izan dira, lider exekutiboek hizkuntzaren hautu kontzientea eginda beti euskararen ahozko erabilera areagotzeko maila formalean.

Interbentziorako gunea:

Xede taldea agintean dagoen talde politikoa izan da eta parte-hartzaileak aukeratzeko irizpideak honako hauek izan dira:

- Lider exekutiboak izatea
- Euskara jakitea derrigorrezkoa ez izatea
- Genero aldetik orekatua izatea

Partaideak honako hauek izan dira:

- Alkatea
- Hirigintza batzordeburua
- Garapen ekonomikoa, enplegua eta berrikuntza batzordeburua
- Euskara-kultura eta Euskararen normalizaziorako batzordeburua

2. Helburua, hipotesia eta aldagaiak

Helburua:

Euskararen ahozko erabilera areagotzea maila formalean, lider exekutiboek hizkuntzaren hautu kontzientea eginda beti.

Helburu zehatzak

- Portaera eredugarriak sustatu, Udalean bere rolean boterea eta eragin-esparru handia dutenen artean:
 - Egungo Udalaren hizkuntza argazkia egin.
 - Soziolinguistikari buruzko oinarriak eman eta horietaz hausnartu.
 - 10 urtera begirako hizkuntza ikuspegia landu.
 - Euskararen aldeko diskurtso desberdinak landu.
 - Jarrera asertiboak landu.
 - Lider eraldatzailearen ezaugarriak landu.
 - Deserosotasun sentimenduak gainditzeko bideak landu.
- Euskara teknikariaren rola birdefinitu:
 - Saioetan lider eraldatzaile gisa jokatu.
 - Kideen arteko elkarreragina sustatu.
 - Eredugarritasuna finkatu.

Hipotesia

JARDUNALDIA 2014

Euskararen ahozko erabilera maila formalean areagotuko da lider exekutiboek hizkuntzaren hautu kontzientea eginda beti, honako aldagai hauetan eraginez gero: lidergo instituzionala, erakundearen gizartearekiko erantzukizun sentimendua, (des)erosotasun sentimenduak hizkuntza praktikan, aldaketarekiko konpromisoa eta euskararekiko eta planarekiko motibazioa.

Landu diren aldagaiak

ALDAGAIAK	DEFINIZIOAK
Portaera eredugarriak sustatzeko:	
Lidergo instituzionala	Erakundeak instituzio gisa euskararekiko erakusten duen aitzindaritza.
(Des)erosotasun sentimenduak hizkuntza praktikan	Euskara inkontzienteki erabili ahal izateko beharrezkoak diren elementuen inguruko inpresioaz ari gara. Hizkuntzaren erabileran deseroso sentitzeko elementuak era askotakoak dira: ezagutza maila eskasa izatea, kontratu sozial argirik ez izatea, errekonozimendu eskasa erakundearen aldetik, lidergo falta, motibazio eskasa...
Aldaketarekiko konpromisoa	Euskararen erabileran eragiteko norberak edo taldeak izan behar duen paperaren gaineko ustea.
Erakundearen gizartearekiko erantzukizun sentimendua	Erakundeak gizartearenganako erantzukizuna (inguruarekiko, gizarte garapenerako... edota euskararekiko) duenaren sentimendua bereganatua izatea.
Euskara teknikarien rola birdefinitzeko:	
Motibazioa: euskararekiko, planarekiko	Norbanakoak nahiz taldeak euskararekiko, orokorrean, eta egon daitezkeen euskararen erabilera sustatzeko planekiko, konkretuki, agertzen duten interesa eta aldeko jokabidea (faktore konziente edo inkonzienteak).

Metodologia

Metodologia parte-hartzailea erabili da. Bakarkako gogoeta eta talde gogoeta estimulatzeraz bideratua egon da.

Bakarkako gogoeta etxerako lan moduan eman da, eta taldekoa, saioan bertan egin da.

Taldea xede taldeko 4 kideek eta 2 euskara teknikaririk osatu dute. Euskara saileko beste langile bat behatzaile eta laguntzaile lanetan aritu da.

Talde txikia izanik dena denon artean egin da. Oinarria konfiantza izan da, kide bakoitzak edozein momentutan eman zezakeen bere iritzia, edo gainerakoekin eztabaidatu punturen batean adostasunera iristeko.

Esan bezala, ikerketaren gakoa elkarren arteko konfiantza izan da. Interbentzioaren aurkezpenetik konfidentziasuna bermatu zaie, saioetan

adierazitako iritzi eta arrazoiak bertan geratuko dira, ez da besteen iritzirik kritikatu, ez da besteen argudioen gaineko baloraziorik egingo.

Xede taldeko kide guztiak lagunak dira euren artean (alderdikideak), teknikari biak ere xede taldeko birentzat oso ezagunak dira lan-harreman oso estua izan dutelako urteetan. Horrek asko erraztu du konfiantza giroa nagusi izatea.

Hasierako elkarrizketetan sumatutako gabeziatik abiatuta, diseinatu da ikerketa interbentzioaren eskema, baina saiotik saiora, xede taldeko kideek edo teknikariek proposatutako aldaketak egin dira.

Ideiak, ezagupenak eta sentimenduak konpartitzea izan da aurrera egiteko bidea. Konpartitze hori xede taldeko kideen eta teknikarien artean egin da, maila berdinean jarrita. Informazio trukaketa handia gertatu da.

3. Interbentzioan egindakoaren azalpena

Prozesua

1. urratsa

Euskara teknikarien prestakuntza landu da: diskurtsoa aberastu da, lider eraldatzailearen ezaugarriak landu dira...

Lehendabizi, euskara teknikariek euren burua prestatu behar izan dute, Eralan proiektuan antolatutako lan topaketen bidez eta Garapen Taldean egindako lanaren bidez.

Garapen Taldean egindako bileren bidez, bestalde, ikerketa interbentzioa diseinatu, osatu eta mamitu da. Parte hartu duten erakundeetako proiektuak gidatu dituen lan metodologian murgilduta, helburu orokorrak eta azpi-helburuak zehazteaz gain, galdera giltza eta aldagaiak identifikatu dira; azken batean, taldearekin elkarreraginean, erakunde bideratu den interbentzioa diseinatu, kontrastatu eta jarraipena nahiz ebaluazioa egiteko elementuak landu dituzte.

2. urratsa

Erakunde esku-hartzea gauzatzeko aurrelanak egin dira:

- Xede taldea aukeratzeko irizpideak zehaztu dira, eta lider exekutiboak aukeratu dira.
- Ikerketa esku-hartzea aurkeztu eta komunikatu egin da: xede-taldeko kideei Eralanen berri eman zaie banan-banan, eta konpromisoaren garrantzia azpimarratu zaie. Udalean garatu nahi den BIKAIN ziurtagiria, kalitatearen gaia eta erabilera plan berria erabili dira bitarteko gisa.
- Ikerketa-interbentzioko ekintzen planifikazioa egin da.

JARDUNALDIA 2014

- Lehenetsitako aldagaiak oinarri hartuta galdetegia prestatu da eta xede-taldeko partaideekin banan banako elkarrizketak egin dira, euren iritziak, pertzepzioak eta usteak jasotzeko.

3. urratsa

Saioak euskara teknikariek prestatu eta gidatu dituzte; prestatu elkarrekin, eta gidatu, txandaka. Euskara saileko beste lankide batek ere saioetan parte hartu du behatzaile eta laguntzaile gisa.

Sei saiotan gauzatu da interbentzioa. Eduki teorikoak eta praktikoak tartekatu dira; saio dinamikoak eta parte-hartzaileak planifikatu dira. Saioz saio egindako lanari buruzko balorazioa eta taldearen bilakaeraren irakurketa kontuan hartu dira hasieran egindako diseinua taldearen beharrietara moldatuz joateko.

4. urratsa

Balorazio kualitatiboa jaso da, eta saiotik saiora egindako hustuketa kontuan hartuta ebaluazio txostena egin dute teknikariek.

Ikerketa interbentzioaren programazioa

Zer egin eta nola:	Noiz egin:	Bitartekoak
Eralan 3ko ikerketa interbentzioa ENBAn aurkeztu eta ontzat eman.	2012ko otsaila	Aurkezpen txostena
Proposatutako pertsoneri banan-banan gonbitea egin eta proiektuaren ildo nagusiak aurkeztu	2012ko uztaila	Elkarrizketak
Ikerketa fitxa diseinatu	2012ko iraila	Ikerketa fixa
Ikerketa-interbentzioaren programazioa prestatu	2012ko urria	Planifikazio fitxa
Galdetegia prestatu, elkarrizketak egin eta ondorioak landu	2012ko urria-abendua	Galdetegia
Saioak prestatu	Saio bakoitzaren aurretik	Fitxak, elkarrizketak, galdetegiak, testuak, bideoak, ppt-a
1. saioa: -Taldekideen espektatibak mahairatu. -Eibarko datu soziolinguistikoak eta udal barrukoak eman, hizkuntza minorizatuen joerak azaldu, eta euskararen inguruko lege babesa azaldu. -Galdetegiaren atal baten hustuketa egin eta adostasun batera iritsi: "Euskarari	2013-02-05	-Power pointa -Datu estadistikoak, kale neurketak, euskararen inguruko lege eta erabakiak

JARDUNALDIA 2014

dagokionez Udala nola ikusten duten gaur egun"		-Galdetegiaren atal bat -Youtubeko bideo bat: estralurtarrak
2. saioa: -Euskararen aldeko diskurtsoa landu. -Ekolinguistikaren gaia landu.	2013-02-19	-Power pointa -Euskararen aldeko argudioak -Hizkuntza ekologiar buruzko bideoa eta testuak.
3. saioa: -Euskararen aldeko argudioetan sakondu. -Hizkuntza asertibitatea eta egoera deserosoak landu. -Lidergoari buruzko Bass eta Avolioren galdetegia eman, betetzeko.	2013-04-16	-Power pointa -Euskararen aldeko argudioak -Hizkuntza asertibitateari buruzko testua -Bass eta Avolioren galdetegia
4. saioa: -Galdetegiaren beste atal baten hustuketa egin eta adostasun batera iritsi: "Udala 10 urte barru nola utzi nahi dute" -Lidergo eraldatzailearen gaia lantzen hasi	2013-04-23	-Power pointa -Elkarrizketaren atal bat -Lidergoari buruzko bideoa eta testuak.
5. Saioa: -Lidergo eraldatzailearen ezaugarriak landu	2013-04-30	-Power pointa -Lidergoari buruzko bideoak eta testuak
6. Saioa: -Prozesu osoaren errepassoa egin. -Udala 10 urte barru: osatu egin da 4. saioan egindakoa, eta eraldaketa bide horretan nola jokatu behar duten adierazi dute.	2013-05-04	-Power pointa
Saioetako balorazioa jaso	2013ko maiatza, saioak bukatuta	-Balorazio galdera

JARDUNALDIA 2014

Esku-hartze osoaren ebaluazioa egin	2013ko ekaina	Jasotako informazioa, emaitzak eta ondorioak
-------------------------------------	---------------	--

Elkarrizketak / galdetegiak

Saioekin hasi aurretik xede taldeko partaideekin banan-banako elkarrizketak egin dira, anonimoak gainerakoentzat.

Elkarrizketekin hasi baino lehen aurrelana egin dute euskara teknikariek: lehendabizi galdera batera bat adostu da aldagai bakoitzeko, eta gero elkarrizketaren nondik-norakoez hausnartu eta elkarrizketak burutzeko irizpideak adostu dira: asertibitatez jokatzea, entzutea, bestearen tokian jartzea.

Elkarrizketak grabatu eta transkribatu egin dira, eta jasotako informazioa saioetan landu da.

Saioak

1 saioa:

Taldeko partaideen espektatibak mahairatu dira, taldekide bakoitzak ikerketa interbentzioaren bidez zer lortzea espero duen adierazi du.

Xede taldeko kideei egindako elkarrizketatik jasotakoa kontuan hartuta, garrantzitsutzat jo da batik bat hizkuntza lidergoari erreparatzea eta hizkuntza normalizazioaren gaineko informazioa ematea. Horrexegatik, ondoren, Eibarko datu soziolinguistikoak eta udal barruko ezagutza eta erabilera datuak eman zaizkie; hizkuntza minorizatuen joera azaldu zaie, eta euskararen inguruko lege babesa jakinarazi zaie.

Horiek eginda, aurrez egindako galdetegiaren atal baten hustuketa egin da: *euskarari dagokionez Udala nola ikusten duten momentu honetan*. Galdetegian esandakoen inguruan hausnartu egin da eta Udalaren deskribapen/definizio/argazki adostua egin da.

Saioa bukatu aurretik ibaiaren ariketa egin da, bakoitzak euskararen inguruan izan duen ibilbidea adierazteko.

Etixerako lana eman zaie: euren jardun publikoaren gaineko hausnarketa egiteko eskatu zaie eta datuak taula baten jasotzeko.

2.saioa:

Euskararen aldeko diskurtso desberdinak eskaini zaizkie xede taldekoei. Diskurtso horien argudioak zerrendatuta eman zaizkie eurentzat balagarriak direnak, baztergarriak direnak eta aukera berriak ematen dituztenak bereiztu ditzaten.

Kide bakoitzak berak aukeratutako eta baztertutako argudioak aurkeztu eta arrazoitu ditu. Denen hausnarketa egin da, baina ez da zerrenda bateraturik egin; euren esku geratu da bakoitzarentzat aproposak izan daitezkeen argudioak aukeratzea.

Bestalde, ekolinguistikaren gaia landu da, bideo eta testu batzuen bidez.

3.saioa:

Euskararen aldeko argudioetan sakondu da, eta hizkuntza asertibitatea landu da.

Aurreko saioan aztertutako argudioak gogoratu eta berriak gaineratu dira.

Ekologia, etorkin eta genero berdintasunaren alorrekin parekatu da hizkuntzaren alorra, euskarari babesa eman behar zaiola ulertzeko, eta aldeko kontzientzia nola landu daitekeen aztertzeko. Hiru zutabetan banatu dira argudioak: justizia-efizientzia, administrazioa eredu eta ekolinguistika.

Ondoren, hizkuntza asertibitatearen gaia landu da, eta gai horrekin lotuta, egoera deserosoak.

Etixerako lana: Bass eta Avolioren galdetegia eman zaie bakoitzak berea egin dezan.

4.saioa:

Galdetegiaren beste atal baten hustuketa egin da: *Udala 10 urte barru nola utzi nahi duten*. Kasu honetan, zerrenda bateratua egin da guztion adostasunaz.

Ondoren, lidergoaren gaia lantzeari ekin zaio. Horretarako lidergo eraldatzaileari buruzko bideo bat erabili da, sarrera gisa, gaia azaltzeko, eta komentatu egin da. Lider motei buruzko testu bat ere eman zaie irakurtzeko. Bass eta Avolioren galdetegia interpretatzeko aldagaien sailkapena ere eman zaie.

5.saioa:

Lidergo eraldatzailearen gaia landu da bete-betean.

Youtubeko hainbat bideo erabili dira; testu batzuk ere irakurri dituzte. Lider eraldatzailearen ezaugarriak aztertu eta horien gainean hausnartuta, lider mota horren ezaugarrien zerrenda bateratua egin da.

6. saioa:

Lehendabizi, prozesu osoaren errebasoa egin , eta gero, Udala 10 urte barru nola ikusi nahi duten gogora ekartzeaz gain osatu egin da aurreko saioan adostutako zerrenda.

Hori eginda, helburu horiek lortzeko eraldaketa horretan eurak nola jokatu behar duten adierazi dute.

Horretaz gainera, euren rola birdefinitzeko konpetentzien taula osatu da, euren burua behatu eta aurrera begirako eraldaketa lanetan erabilgarria izan dakien.

Neurketak

Saio bakoitza amaitu eta gero, teknikariek euren jardunari buruzko balorazio kualitatiboa egin dute: landutako gaiak, metodologia, saioaren baliagarritasuna, giroa eta denboraren kudeaketa. Balorazio horretan oso lagungarria izan da behatzaile lanetan jardun duen 3. teknikaria.

Interbentzioaren amaieran balorazio kualitatiboa egiteko eskatu zaie xede taldeko kideei.

Egunerokoa

Egunerokoa interbentzioaren jarraipena egiteko erabili da, interbentzioak ebaluatzeko. Gertatu denaren gaineko oharra, hausnarketak, interpretazioak, hipotesi eta azalpenak bildu dira bertan. Gogoetarako eta neurketarako tresna izanik, propioa, irekia eta bat-batekoa izan da.

Hala ere, ez da modu egokian jaso, ez da momentuan edo maiztasun jakin bati jarraituz jaso, gerora bete da. Baina oso baliagarria izan da eraldaketa paradigmak dakarren teknikariaren konpetentzia berriak lantzeko, saioetan egindakoaz gain beste hainbat alderdi ere bildu baitira bertan: sentimenduak, jokabideak, hipotesiak, ondorioak...

Interbentzioaren balorazioa egiteko oso tresna baliagarria da.

4. Emaitzak

Eibarko Udalaren Euskara planak berritzeko, hizkuntza lidergoaren bitartez kudeaketatik elkarrekintzara jauzia egitea da interbentzioaren helburu nagusia. Honakoak, berriz, ikerketa honetako helburu zehatzak:

Lidergo instituzionala (I02)

- Xede-taldeko kideak euren lider instituzional paperaz jabetu dira: konturatu dira eurek euskararen aurrean hartzen duten jarrerak eragin handia duela gainerako udal ordezkariengan, udaleko langileengan eta herritarrengan.
- Hizkuntza portaera eredugarria sustatu da euren lider instituzional paperaz jabetzearekin batera.

JARDUNALDIA 2014

- Euretako bakoitza, lider instituzional den aldetik, duen garrantziaz eta eraginaz jabetu da.

Erakundearen gizartearekiko erantzukizun sentimendua (K02)

- Konturatu dira Udalak euskararen normalizazioan jokatu beharreko papera oso garrantzitsua dela, eta instituzioak bere egin behar duela ardura hori.
- Egindako saioetan behin eta berriz adierazi dute pausoak eman beharra, neurri egokiak hartu beharra euskararen normalizaziorako.
- Interbentzioaren azken saioetan hasieran planteatzen zituztenak baino neurri ausartagoak planteatzen dituzte Udalaren aldetik euskararen normalizaziorako.
- Udalak euskararen gaian gizartearen aurrean duen erantzukizunaz jabetu dira. Udalak duen erantzukizunarengatik hizkuntzaren gaian aurretik joan beharra adierazi dute, proaktibo izan beharra. Bide-erakusle izatea dagokio administrazioari, legeak betetzea eta betearazte, ordena horretan gainera.
- Gizartearentzat eredu izan behar direla ikusi dute, nahiz eta herritarren demanda eta kezka handiegia ez izan Eibarren. Administrazioa eredu da gizarteari begira: herri aginteek jokabide eredugarriak proiektatu behar dituzte gizarterantz.
- Euskararen aldeko argumentu askoren jabe egin dira.

(Des)erosotasun sentimenduak hizkuntza praktikan (K05)

- Deserosotasun sentimenduaz kontziente egin dira, eta aurre egiteko bideen gainean hausnartu dute.
- Saioetan adierazi dute orain euren hizkuntza jokabideaz konturatu egiten direla, eta ahalegina egiten dutela euskarari lehen baino gehiago eusteko.

Aldaketarekiko konpromisoa (M16)

- Aldaketak egin beharra ikusi dute, eta aldaketak euren jarrera eta jokaeratik hasi behar direla, norberak euskara egin nahi duela adierazi.
- Eibarko udalak euskaraz funtzionatu nahi duela ebidente egiteko pausoak emateko konpromisoa hartu dute.
- Gauzak aldatzeari beldur pixka bat galdu diote eta konfort egoeratik ateratzeko lehen pausoak eman dituzte: euren alderdikideak euskararen aldeko neurriak hartzera bultzatzea (Administrazio kontratuetako hizkuntza baldintzak ezartzeko akordioa)
- EraLanen egindakoa gainerako udal ordezkari politiko eta teknikoekin landu beharra dagoela adierazi dute.

Motibazioa: euskararekiko, planarekiko (M11)

- Elkarrizketetatik abiatuta aipatu zuten, motibagarri zitzaizela euskararen gaiaz hausnartzea eta planaren inguruan zuten iritziaz berba egitea, elebitasunaren gaia nola bizi zuten...
- Saioetan hausnarketak garrantzi handia izan du eta euskararen aldeko argudioak bereganatu dituzte eta erabili egin dituzte.

- Motibazioak gora egin du euskara teknikarien rola aldatuta, euskara planaren komisario "polizia" izatetik plana besteekin konpartitzera, mahai gainean jartzera eta eztabaidatzera pasatu dira.
- Euskara gaia "euskara teknikariena" izatetik xede taldeko kide guztien gai izatera pasatu da, eta horrek interesa eta kezka handitu du.
- Euskararen aldeko sentimenduak argudioz jantzi dituzte

Parte-hartzaileen iritziak eta ondorioak

"Planteamendua oso ona izan da. Beharrezkoa eta garrantzizkoa dudarik gabe. Hausnarketa hau egitea eta akatsak zuzentzea komeni da. Parte hartutako saioetan gustura egon naiz; agian, gure agendetarako luzeegiak, baina ulergarria da ordu bakar batean ez dela gehiegi aurreratzen.

Gure egunerokoan bilerak asko izaten ditugu. Egun batetik bestera bilerak antolatzen dira eta zoramen pittin bat izaten dugu gure agenda antolatzeko. Aste batetik bestera bilerak hauek mantentzea batzuetan ez da posible izaten. Hemendik aurrera horrelako proiektuetan parte hartzeko prest? Noski!"

"Gustura egon naizela ez dut zertan esan, igarri egiten zait eta!

Bestalde, orain esan dezaket lehenengo egunetik helarazi didazuela kontziente izan behar naizela, "Lider mota"ren bat naizela, eta hori guztiagatik landu beharrean nagoela nik pentsatzen dudana eta egiten dudana, eragin handiagoa duelako.

-Askotan lekuz kanpo ikusten naizenean, agian hain lekuz kanpo ez nagoela pentsatzen dut orain.(Martziaren bideoa gogoan dut).

-Lidergo ikastaro honekin hasi ginetetik, Alkatetzan Euskaraz askatasun osoz ari gara Alkatearen idazkaria eta ni, eta nire ustetan enbidia baino ez dugu sortzen gure aldamenen dauden artean, beraz ez da gutxi!

-Bukatzeko, Euskararen Lidergoa lantzen informazio ugari eskuratu dut eta espero dut, esparru honetan hain gutxi daroiadanez, ikasteko zenbat daukadan aurrean ikusita ez etsitza."

"Eskerrak zuei. Ni oso-oso gustora egon naiz eta sortzen diren egoera "deseroso" horiek beste patxada batekin eta helburutik desbideratu barik aurrera ateratzen hobeto konponduko naizela uste dut.

Gainera, lan orduetan hausnarketak egiteko, iritziak kontrajartzeko, helburu amankomunak finkatzeko ere balio izan digu eta ohikoena izan beharko balu ere, denok dakigu zelan egoten garen buru belarri ekin eta ekin burua altxatu, kontrastatu eta hobetzeko asti barik.

Zerbait hobetzekotan, bilerak asterokoak zirenez astuna egin zait batzuetan hasterakoan aurretik esandako guztia irakurri behar izatea. Denbora galtzen genuen sentsazioa izan dut.

Bestetik, efektua luzatzeko eta buelta asko emateko kontuak direnez, hamabostean behin egitea aproposagoa ikusten dut.

Azkenik, pentsatuta duzuen talde guztiekin amaitu eta gero, dendariekin ere landu beharko genukeela uste dut. Eskertuko dutela uste dut."

5. Ondorioak

Xede taldea 4 lagunez osatu zen eta 3. saiotik aurrera 2 lagunek bakarrik hartu dute parte.

Lidergo kateak aktibatzeke, beraz, ez da aukera handirik izan, kontuan izanik bi bakarrik izan direla prozesu osoa burutu dutenak eta euren inguruko askoren euskararen ezagutza txikia dela.

Hipotesia probatua geratu da: hautatutako aldagaiak landuta euskararen ahozko erabilera maila formalean areagotzen da, lider exekutiboek hizkuntzaren hautu kontzientea eginda beti.

Saio guztietan parte hartu duten kideen artean portaera eredugarriagoak ikusi dira: oso jarrera ona izan dute, gustura egon dira eta emaitzak lortu dituzte

Teknikariei dagokienez:

- Euren burua prestatu dute: lidergoaz ikasi dute
- Diskurtsoa aberastu dute: argudioak, hizkuntza ekologia, hizkuntza asertibitatea...
- Ikasitako guztia ikerketa-interbentzioan aplikatu, esperimentatu eta transmititu dute.
- Egindako lanak hausnarketara eraman ditu prozesuan zehar: egoteko eta egiteko bidea eraldatu dute.
- Xede-taldekoetikiko elkarreragina aberastu egin da, eta esku-hartzea lehenengo pertsonan bizi izanda egoeraz hobeto jabetu dira.

Xede-taldeari dagokionez:

Interbentzioaren hasieran, sentimenduz euskararen aldeko jarrera zeukaten xede taldeko kideek, baina oso diskurtso eta argumentu xumeak zituzten. Horren ondorioz, hasierako elkarrizketetan jarrera berriak hartu eta neurri berriak hartzeko beldurra nabarmena zen. Interbentzioaren amaieran, betiko topikoetatik urrunago, ideia eta jarrera ausartagoak dituzte:

- Hizkuntza lidergoaren inguruko hausnarketa lan handia egin da (euskararen inguruko lege babesa, euskararen alde egiteko argudioak, ekolinguisika, hizkuntza asertibitatea, euren lider papela honetan guztian) eta, ondorioz, euren lider instituzional paperaz jabetu dira, aldaketak egin beharra ikusi dute, eta aldaketak euren jarrera eta jokabidetik hasi behar direla garbi dute.
- Euskararen aldeko argudioak sakonki landuta, euskarari buruzko pertzepzioa aldatu egin dute eta egoera deserosoen aurrean lasaiago jokatzeko ikasi dute, euskararen erabilerari lehen baino gehiago eusten saiatzen dira.

JARDUNALDIA 2014

- Argumentu askoren jabe egiteak euren lider paperean indartu egin ditu.
- Erakundeak gizartearen aurrean duen erantzukizunaz jabetuta neurri ausartagoak proposatzera bultzatu ditu.

Esku-hartzeak eurengan izandako eraginagatik gainerakoei zabaltzeko premia adierazi dute. Horrek lider kateak artikulatzeko aukera irekiko du.

Prozesua aberasgarria izan da. Euskara teknikariek jabetuntza prozesua garatu, diskurtsoa aberastu eta lider eraldatzailearen ezaugarriak lantzeaz gain, rola birdefinitzeko praktika gogoetsua egin dute konpetentzia berriak eta horien neurketarako tresnak landuz, eta ikasitako guztia praktikan jarri dute xede-taldearekin.

Euskara teknikariek garapen taldean parte hartzea baliagarria izan da esku-hartzearen prozesu osorako, proiektu oso baten parte direla sentitzeko, zalantzak argitzeko, iradokizunak trukatzeko, beste erakunde batzuetako esperientziak ezagutzeko, euren burua hobeto prestatzeko eta garapen taldeko kideen arteko harreman sarea zabaltzeko.

Ikerketa interbentzioaren prestaketa prozesuak ahalegin handia eskatu die euskara teknikariei: euren rola birdefinitu beharra, lider papera jokatu beharra, ausartago eta eraldatzaileago jokatu beharra.

Dena dela, oso baliagarria izan da xede-taldekideen lider instituzional paperaz hausnartu eta jabetzeko, euskararen normalizazioan erakundearen papera zein garrantzitsua den ikusteko; euskararen aldeko argudioez hausnartu eta modu irekian hitz egiteko; erabilera planaren inguruan daukaten iritzia jasotzeko eta norabide berriaz hausnartzeko; guztien ekarpenen eta konpromisoen garrantziaz jabetzeko; deserosotasun sentimenduen aurrean lasaiago eta modu egokiagoan jokatzeko, eta euskararen erabilerari lehen baino gehiago eusten saiatzeko.

Izan ere, interbentzioak iraun duen bitartean eta bukatu eta epe laburrean emaitzak ikusi dira:

- Xede taldeko kideek udal langileen aurrean, herritarren aurrean, prentsaren aurrean... hizkuntzaren hautu kontzientea egiten dute
 - o Eibarko Udal barruan martxan jarri berri den **Berrikuntza Agenda** egitasmoaren inguruan egin diren bilera, formakuntza saio eta abarretan euskara izan da lehen hizkuntza. Xede taldeko 2 kide izan dira egitasmoa martxan jarri dutenak.
 - o Herritarren aurrean egiten dituzten ekitaldietan, aurrez kontzienteki pentsatzen dute hizkuntza nola kudeatu behar duten, eta gazteleraz direnetan ere, euskarari sarbidea eman diote.
 - o Prentsaren aurrean egiten dituzten agerpenetan, aurrez kontzienteki pentsatzen dute hizkuntza nola kudeatu, eta askotan euskarari sarbidea eman zaio.
 - o Euskaraz egin daitezkeen bileretan euskaraz egiten dute, nahiz eta bilera kide batzuek gaztelaniaz egin, (des)erosotasun sentimenduez konturatu eta aurre egiteko hainbat estrategia probatuta.

JARDUNALDIA 2014

- . Hizkuntzari dagokionean udal eredu berri bat ikusi dute, eta irudi hori errealitate egiteko gogoia adierazi dute
 - o Euskara plan berria egiteko, aurreko plangintzaldietan baino neurri ausartagoak hartu dira euskararen barne erabileraren alde. Hori sentimenduak argudioz janztearen eta euren diskurtsoa aberastearen ondorio izan da.
 - o Euskara plana erakundetzeko neurriak onartu dituzte: lan-mahaiak osatzea, formazioa langile eta politikoentzat, berrikuntza eta euskara lotzea, euren lider eraldatzaile rolaz jabetzearen ondorio izan da.

Hala ere, oraindik denbora gutxi pasatu da, eta sumatutako aldaketen sendotasun eta finkotasunaren gaineko zalantzak ere badira: nola egin aurrera, nola eutsi abiatutako bide berriari...

Aztertu eta landu egin beharko dira ikerketa interbentzioan eragindako jarrera eta ikuspegi berriak mantentzeko bideak.